

Sopimusrajoja koskevat ohjeet

Johdanto

- 1.1. Marraskuun 24. päivänä 2010 annetun asetuksen (EU) 1094/2010 (jäljempänä 'EIOPA-asetus')¹ 16 artiklan mukaan EIOPA antaa ohjeet, jotka perustuvat vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta 25. päivänä marraskuuta 2009 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2009/138/EY² (Solvenssi II), erityisesti sen 76 artiklan 1 kohtaan ja 78 artiklaan, sekä 10. lokakuuta 2014 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/35, jolla täydennetään direktiiviä 2009/138/EY (jäljempänä "komission delegoitu asetukset 2015/35")³, 17 ja 18 artiklaan.
- 1.2. Ohjeet osoitetaan valvontaviranomaisille Solvenssi II -direktiivin nojalla.
- 1.3. Ohjeita sovelletaan vakuutus- ja jälleenvakuutusyrityksiin, ja niillä edistetään vakuutuksen tai jälleenvakuutuksen sopimusrajan yhtenäistä soveltamista nykyisen ja tulevan liiketoiminnan välisen rajan määrittämiseksi. Ohjeissa opastetaan määrittämään, millaisia vakuutus- tai jälleenvakuutusvelvoitteita tuleviin vakuutusmaksuihin nähden sopimuksen osalta syntyy komission delegoidun asetuksen 2015/35 17 ja 18 artiklan nojalla.
- 1.4. Näissä ohjeissa tarkoitetaan ilmaisulla "hallintoelimet" vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksen sisäisiä elimiä, jotka on perustettu yrityksen hallintoa varten ja joita ei näin ollen saa pitää kolmantena osapuolena silloin, kun ne antavat päätöksen tai lausunnon oikeudesta irtisanoa sopimus, kieltäytyä vastaanottamasta sopimuksen perusteella maksettavia vakuutusmaksuja tai muuttaa sopimuksen perusteella maksettavia vakuutusmaksuja tai etuuksia.
- 1.5. Jos termien merkitystä ei ole määritelty näissä ohjeissa, termit on ymmärrettävä siten kuin ne on määritelty säädöksissä, joihin viitataan johdannossa.
- 1.6. Nämä ohjeet tulevat voimaan 1. huhtikuuta 2015.

Ohje 1 – Periaatteiden johdonmukainen soveltaminen

- 1.7. Vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten olisi varmistettava, että sopimusrajojen määrittämisen periaatteita sovelletaan johdonmukaisesti kaikkiin vakuutus- ja jälleenvakuutussopimuksiin, erityisesti eri aikoina.

Ohje 2 – Yksipuolinen oikeus

- 1.8. Vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten olisi katsottava oikeus irtisanoa vakuutus- tai jälleenvakuutussopimus sekä oikeus kieltäytyä vastaanottamasta tai muuttaa vakuutus- tai jälleenvakuutussopimuksen perusteella maksettavia vakuutusmaksuja tai etuuksia yksipuoliseksi oikeudeksi silloin, kun vakuutuksenottaja tai mikään kolmas osapuoli ei voi rajoittaa sellaisen

¹ EUVL L 331, 15.12.2010, s. 48–83.

² EUVL L 335, 17.12.2009, s. 1–155.

³ EUVL L 12, 17.01.2015, s. 1–797

oikeuden käyttöä. Tässä ohjeessa kolmansiin osapuoliin ei lueta valvontaviranomaisia eikä vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten hallintoelimiä.

1.9. Olisi otettava huomioon erityisesti seuraavat näkökohdat:

- a) Mikäli vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksen on lain tai muun sopimuksen kuin vakuutus- tai jälleenvakuutus sopimuksen ehtojen nojalla hankittava ulkopuolinen arviointi vakuutusmaksuja ja etuuksia koskevien muutosten voimaan saattamiseksi, tämä vaatimus saisi rajoittaa yrityksen yksipuolista oikeutta vain, jos arvioinnissa annetaan vakuutuksenottajalle tai jollekin kolmannelle osapuolelle oikeus puuttua kyseisen yksipuolisen oikeuden käyttöön.
- b) Yritysten ei tulisi pitää maineriskiä tai kilpailupaineita yksipuolisen oikeuden rajoituksina.
- c) Yritysten tulisi katsoa, että kansalliset lait rajoittavat yritysten yksipuolista oikeutta vain, jos laeilla rajoitetaan tai annetaan vakuutuksenottajalle tai jollekin kolmannelle osapuolelle oikeus rajoittaa kyseisen oikeuden käyttöä.
- d) Yritysten tulisi katsoa, että oikeutta muuttaa yksipuolisesti sopimuksen perusteella maksettavia vakuutusmaksuja tai etuuksia ei ole, jos maksettavat vakuutusmaksut tai etuudet riippuvat yksinomaan vakuutuksenottajan tai edunsaajan päätöksistä.
- e) Yritysten tulisi katsoa, että oikeutta irtisanoa sopimus yksipuolisesti tai kieltäytyä vastaanottamatta sen perusteella maksettavia vakuutusmaksuja ei ole, jos kyseinen oikeus, sellaisena kuin se on määritetty sopimusehdoissa, riippuu tapahtuneesta korvaustapahtumasta.

Ohje 3 – Velvoittamisoikeus

1.10. Vakuutus- tai jälleenvakuutusyritysten tulisi katsoa voivansa velvoittaa vakuutuksenottajan maksamaan vakuutusmaksun vain, jos vakuutuksenottajan maksu on oikeudellisesti täytäntöönpanokelpoinen.

Ohje 4 – Riskin täysimääräinen huomioon ottaminen

1.11. Kun vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset selvittävät, vastaavatko vakuutusmaksut täysimääräisesti vakuutus- tai jälleenvakuutusvelvoitteiden kannan kattamia riskejä, niiden olisi arvioitava, onko yrityksellä hetkellä, jolloin joko vakuutusmaksuja tai etuuksia voidaan muuttaa, kaikissa olosuhteissa oikeus muuttaa vakuutusmaksuja tai etuuksia siten, että tulevien vakuutusmaksujen odotettu nykyarvo ylittää kannasta maksettavien tulevien etuuksien ja kulujen odotetun nykyarvon.

1.12. Kun vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset arvioivat, vastaavatko vakuutusmaksut täysimääräisesti vakuutus- tai jälleenvakuutusvelvoitteiden kannan kattamia riskejä komission delegoidun asetuksen 2015/35 18 artiklan 3 ja 7 kohdan mukaisesti, niiden olisi varmistettava, että tämä kanta muodostuu velvoitteista, joiden osalta vakuutus- tai jälleenvakuutusyritys voi muuttaa vakuutusmaksuja ja etuuksia samoissa olosuhteissa ja samoin seurauksin.

1.13. Vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten olisi otettava huomioon kaikki sellaiset yksilölliset riskiarviot vakuutuksen kannalta merkityksellisistä henkilön ominaisuuksista, joiden avulla yritys voi kerätä riittävästi tietoja muodostaakseen asianmukaisen käsityksen vakuutettuun liittyvistä riskeistä. Kuolevuusriskejä tai SLT-sairausvakuutusriskejä kattavien sopimusten tapauksessa yksittäinen riskinarviointi voi olla vakuutetun tekemä itsearviointi tai siihen voi sisältyä lääkärintarkastus tai tutkimus.

Ohje 5 – Sopimuksen erottaminen osiin

1.14. Vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten olisi arvioitava, voidaanko sopimus erottaa kirjauspäivänä osiin, ja niiden olisi jokaisena arvostuspäivänä arvioitava, onko tapahtunut muutoksia, jotka vaikuttaisivat aiempaan arvioon.

1.15. Vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten olisi selvitettävä mahdollisuus erottaa sopimus osiin arvioimalla, onko yksi tai useampi sopimuksen osa selkeästi tunnistettavissa siten, että kullekin osalle voidaan määritellä erilaiset velvoitteet ja vakuutusmaksut.

1.16. Kun optio tai takuu kattaa useamman kuin yhden osan sopimuksesta, vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten olisi selvitettävä, voidaanko se erottaa osiin vai tulisiko se liittää sopimuksen olennaiseen osaan.

1.17. Jos sopimuksen katsotaan olevan Solvenssi II:n mukainen vakuutus sopimus, vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten tulisi katsoa kaikkien osiin erotettujen sopimuksen osien edelleen synnyttävän vakuutus- tai jälleenvakuutusvelvoitteita.

Ohje 6 – Sopimuksen taloudellisessa mielessä havaittavissa olevan vaikutuksen tunnistaminen

1.18. Kun vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset selvittävät, onko vakuutuksen kattamalla tapahtumalla tai taloudellisella takuulla havaittavissa olevaa vaikutusta sopimukseen taloudellisessa mielessä, niiden olisi otettava huomioon kaikki mahdolliset tulevat kassavirrat, joita sopimuksesta saattaa johtua.

1.19. Vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten tulisi katsoa etuuksien taloudellisella takuulla olevan havaittavissa olevaa vaikutusta sopimukseen taloudellisessa mielessä vain, jos taloudellinen takuu on yhteydessä tulevien vakuutusmaksujen maksuun ja tarjoaa vakuutuksenottajalle havaittavissa olevan taloudellisen edun, jolla on kaupallista merkitystä.

1.20. Vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten olisi katsottava, että tietyn epävarman tapahtuman, joka vaikuttaa vakuutettuun epäsuotuisasti, kattavalla vakuutusturvalla on havaittavissa oleva vaikutus sopimukseen taloudellisessa mielessä, jos vakuutusturva tarjoaa havaittavissa olevaa taloudellista etua edunsaajalle.

Ohje 7 – Velvoitteiden arviointi

- 1.21. Mikäli sopimuksen yksityiskohdat tai sopimuksen kattamien velvoitteiden täysi laajuus eivät ole yrityksen tiedossa sopimuksen kirjausajankohtana, vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksen olisi arvioitava sopimusrajat käyttäen kaikkia saatavilla olevia tietoja näissä ohjeissa esitettyjen periaatteiden mukaisesti.
- 1.22. Yritysten olisi tarkistettava tämä arvio heti, kun tarkempia tietoja on saatavissa.

Ohje 8 – Jälleenvakuutus sopimukset

- 1.23. Vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten olisi sovellettava vastaanotettujen jälleenvakuutus sopimustensa osalta komission delegoidun asetuksen 2015/35 18 artiklan säännöksiä riippumatta niiden vakuutus- tai jälleenvakuutusten sopimusrajoista, joita ne koskevat.

Ohjeiden noudattaminen ja raportointia koskevat säännöt

- 1.24. Tässä asiakirjassa on EIOPA-asetuksen 16 artiklan nojalla annettuja ohjeita. EIOPA-asetuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten ja finanssilaitosten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita ja suosituksia.
- 1.25. Toimivaltaisten viranomaisten, jotka noudattavat tai aikovat noudattaa näitä ohjeita, olisi sisällytettävä ne sääntely- tai valvontakehykseensä asianmukaisella tavalla.
- 1.26. Toimivaltaisten viranomaisten on vahvistettava EIOPAlle kahden kuukauden kuluessa näiden ohjeiden käänösversioiden julkaisemisesta, noudattavatko tai aikovatko ne noudattaa ohjeita, sekä noudattamatta jättämisen syyt.
- 1.27. Ellei vastausta saada määräaikaan mennessä, toimivaltaisten viranomaisten katsotaan jättäneen noudattamatta ohjeita, ja asiasta ilmoitetaan sen mukaisesti.

Tarkistuksia koskeva loppusäännös

- 1.28. EIOPA tekee näihin ohjeisiin tarkistuksia.